

Rapport fra vurderingsutvalget for tegneserier 2024

Formålet med innkjøpsordningen for nye norske tegneserier er at nye norske tegneserier av høy kvalitet blir skapt, utgitt, spredt og lest.

Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier har fire søknadsfrister i året, henholdsvis i begynnelsen av mars og juni for bøker som kommer ut i første halvår, og i begynnelsen av september og desember for bøker som kommer ut i siste halvår.

Vurderingsutvalget for tegneserier behandler også tegneseriesøknader under tilskuddsordningen for litteraturproduksjon, men denne rapporten omhandler i all hovedsak innkjøpsordningen.

[Retningslinjer for innkjøpsordningen for nye norske tegneserier](#)

Påmeldinger og innkjøp

	2020	2021	2022	2023	2024
Antall behandlede titler	37	49	46	54	61
Antall innkjøpt	23	27	22	23	34
Antall avslått	14	22	24	31	27
Innkjøpsprosent	62 %	55 %	48 %	43 %	56 %
Budsjett	4 800 000	6 050 000	4 950 000	5 578 000	8 290 000

Budsjettallene for 2020–2022 inkluderer tilførte stimuleringsmidler i forbindelse med koronapandemien. Budsjettet for 2023 inkluderer 1 mill. kroner i påplussing etter revidert nasjonalbudsjett samt 165 000 kroner som ble overført fra produksjonstilskuddsordningen. I 2024 ble det bevilget 4 mill. kroner i friske midler over statsbudsjettet til ordningene for tegneserier, hvorav 3,7 mill. kroner ble fordelt til innkjøpsordningen.

Målgrupper, målform og sammenheng mellom produksjonstilskudd og innkjøp 2024

	Behandlet	Innkjøpt	Avslått	Innkjøpsprosent
Målgruppe barn og unge	34	19	15	56 %
Målgruppe voksne	27	15	12	56 %
Nynorsk	4	2	2	50 %
Bokmål	57	32	25	56 %
Mottatt produksjonstilskudd	33	26	7	79 %
Avslag produksjonstilskudd	6	1	5	17 %
Ikke søkt produksjonstilskudd	22	7	15	32 %

Om utvalget

Hele vurderingsutvalget for tegneserier ble nyoppnevnt fra og med 2024 og har bestått av følgende medlemmer:

Kristian Hellesund (leder) (1970), Vestland. Tegneseriekritiker og avdelingsleder ved Nygårdslien skole.

Ida Larmo (1981) Nordland. Illustratør, tegneserietegner og forfatter.

Bjørnar Gammelsæter (1979) Trøndelag. Arbeider ved Trondheim folkebibliotek med ansvar for tegneseriesamlingen. Prosjektleder for fengselsbiblioteket.

Ida Neverdahl (vara) (1993), Oslo. Tegneserietegner, forfatter, illustratør, billedkunstner og animatør.

Utvalget har hatt fire møter i 2024. To av møtene har vært fysiske, et i april og et i oktober, der utvalget behandlet både søknader til innkjøpsordningen og tegneseriesøknader under tilskuddsordningen for litteraturproduksjon. De to andre møtene, i august 2024 og januar 2025, som utelukkende var for innkjøpsordningen, ble gjennomført digitalt. Vara ble innkalt til møtet i august.

Alle utvalgsmedlemmer leser og vurderer alle påmeldte titler. Det har ikke vært innhentet konsulentuttalelser i 2024.

Tendenser og analyser

I 2024 hadde innkjøpsordningen for nye norske tegneserier påmeldt 61 titler. Det er en økning fra 54 titler i 2023, som den gang var det høyeste antallet så langt. 34 av titlene ble innkjøpt og det utgjør en andel på 56 prosent. Nesten alle titlene som var påmeldt ordningen var på bokmål. Fire titler var på nynorsk, og av disse ble halvparten innkjøpt. Det var ingen titler oversatt fra samisk eller kvensk til vurdering i 2024.

For utvalget er kvalitet det viktigste kriteriet under søknadsbehandlingen. Mangfold er også et viktig kriterium, og det handler både om at ulike genrer er representert og at det utgis tegneserier for et bredt publikum. Målform kunne vært et kriterium, men når det i hovedsak blir påmeldt tegneserier på bokmål, så blir det mindre viktig i denne sammenhengen.

Det er en økning i antall forlag som søker innkjøpsordningen. Mens det var 14 forlag i 2023, har 22 forlag meldt på titler i ordningen i 2024. 14 forlag hadde meldt på én tittel hver. 9 av forlagene fikk avslått sine søknader. De to største forlagene ut fra søknadene er Strand forlag AS og Egmont Kids Media Nordic AS. Strand forlag AS fikk innkjøpt 10 av 15 titler, mens Egmont fikk innkjøpt 8 av 14 titler.

Tegneserier for barn og unge er en stor del av titlene som er meldt på innkjøpsordningen. Av 61 titler er 34 for denne målgruppen. Gjennom flere år har fantasytegnserier for barn og unge utgjort en stor andel av tegneseriene som lages av norske tegneserieskapere. Dette segmentet kalles gjerne «Nordic Manga», selv om et fåtall av utgivelsene er i ren mangastil.

Slike tegneserier utgjør en viktig del av utgivelsene som er påmeldt innkjøpsordningen. Flere av disse utgivelsene kommer som deler av en serie, og det er forskjell i kvalitet på enkeltbøker. Da kan gjerne én eller flere bøker i serien bli kjøpt inn, og ikke hele serien etter hvert som bøkene foreligger. Av årets titler har *Mia Myhr og det råtne vannet* av Sara Hjardar, *Nagel: Ingen vei tilbake* av Sigbjørn Lilleeng og Nordlys-boken *Harukkas ønske* av Malin Falch skilt seg positivt ut.

De siste årene har flere tegneserieskapere laget tegneserier som gjenspeiler barn og unges oppvekstmiljø i det moderne Norge. Slike bøker er spesielt viktige, slik at dagens barn har litteratur de kan speile seg i. Av årets innkjøpte titler kan vi trekke frem *Jenter* av Cathrine Sandmæl og *Selma gjør så godt hun kan* av Kjersti Synneva Moen, som begge er troverdige og gode oppvekstskildringer. Det samme kan sies om *Edelmot: Nekromanseren* av Victor Sotberg og *Felix: Hodet i klemme* av Michael Stilson og Julia Lundgren.

Historiske tegneserier er en trend akkurat nå, både blant tegneserier for voksne og tegneserier for barn. Flere titler av høy kvalitet er kjøpt inn, og vi kan trekke frem *Astrid Løken: Å slåss med varsomme hender* av Lene Ask, *Hardråde: Kongsbroren* av Jan Ove Ekeberg og Nils Axle Kanten samt *Max Manus* av Andreas Iversen. Stripetegneserier har over tid vært det typiske populærformatet for mange norske tegneserier, og mange av dem holder høy internasjonal standard. I år er blant annet samlingene *M: Skrattens ridder gjenfødtes* av Mads Eriksen og *Dunce: Maskiner som kverulerer* av Jens K. Styve kjøpt inn.

Noen veteraner imponerer fortsatt med utgivelsene sine. Lars Fiske har med *Ta imot* laget en særdeles vellykket selvbiografisk utgivelse med stor kjærlighet til tegneseriemediet, mens Jason står bak enda en god leseopplevelse med *Døden i Trieste*.

Vurderingsutvalget for tegneserier har også ansvar for behandlingen av søknader om produksjonsstøtte. Det er spennende å kunne følge en tittel fra en søknad med et uferdig produkt til tittelen foreligger som ferdig tegneserie ved påmeldingen til innkjøpsordningen. I noen tilfeller skinner kvaliteter gjennom allerede på skissenivå, mens man i andre tilfeller ser at et prosjekt ville mer enn det tegneserieskaperen faktisk fikk til. Utvalget ser at det er en fordel at nye tegneserieskapere leverer et mer ferdig produkt til søknad om produksjonsstøtte, mens man i utvalget lettere kan vurdere en mindre bearbeidet prosjektsøknad fra mer erfarne tegneserieskapere. I den anledning kan det være verdt å nevne at biseriestøtten i 2024 har vært økt per side i forhold til tidligere, og det er et ønske om at norske forlag fortsatt gir tegneserieskapere muligheten til å prøve seg frem i kortere format i ulike tegneseriehefter og antologier.

Norske tegneserier holder høy kvalitet for tiden. Det ser vi også i form av oversettelser til andre språk, og norske tegneserieskapere har stadig et nærvær på utenlandske tegneseriefestivaler og bokmesser. Dette gjenspeiles også i de titlene som vurderingsutvalget får til vurdering. Innkjøpsordningen er underfinansiert, noe som betyr at gode tegneserier ikke blir kjøpt inn. Budsjettet for innkjøpsordningen var på 8 290 000 kroner i 2024. Det er en solid økning fra 2023, men likevel ser vurderingsutvalget at rammen ikke har vært stor nok. At ordningen er tilført 2 mill. kroner i friske midler fra 2025 er derfor kjærkomment.

Vedlegg

Påmeldinger og innkjøp fordelt på forlag 2024:

Forlag	Behandlet	Innkjøpt	Avslått
STRAND FORLAG AS	15	10	5
EGMONT KIDS MEDIA NORDIC AS	14	8	6
ÜBERPRESS AS	5	2	3
NO COMPRENDO PRESS AS	4	4	0
CAPPELEN DAMM AS	3	1	2
H ASCHEHOUG & CO W NYGAARD AS	2	2	0
GYLDENDAL NORSK FORLAG AS	2	1	1
FORD FORMGIVNING FORTISSIMO FORLAG	2	1	1
SAASENS VERDEN	1	0	1
STREK FORLAG ELIN RISE	1	0	1
SPREKSTREK Ingebjørg Jensen	1	0	1
RODREV THOMASSEN	1	0	1
MAKT	1	0	1
MAGIKON FORLAG ANS	1	1	0
LIENSTREKER TORBJØRN LIEN	1	0	1
KEEP ON WALKING AS	1	1	0
KAGGE FORLAG AS	1	1	0
HUMANIST FORLAG AS	1	0	1
HISTOS AS	1	0	1
FREDRIK RYSJEDAL	1	1	0
AUDIATUR BOKHANDEL AS	1	0	1
AGENDA RES PUBLICA MEDIA AS	1	1	0
Totalt	61	34	27